Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 20. decembra 2017 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Energetika – Plynárenský sektor – Bezpečnosť dodávok plynu – Nariadenie (EÚ) č. 994/2010 – Povinnosť plynárenských podnikov, aby prijali opatrenia na zabezpečenie dodávky plynu chráneným odberateľom – Článok 2 druhý odsek bod 1 – Pojem ‚chránení odberatelia' – Článok 8 ods. 2 – Dodatočná povinnosť – Článok 8 ods. 5 – Možnosť plynárenských podnikov plniť si svoju povinnosť na úrovni regiónu alebo na úrovni Únie – Vnútroštátna právna úprava stanovujúca dodávateľom plynu dodatočnú povinnosť uskladňovania plynu, ktorej pôsobnosť zahŕňa odberateľov, ktorí nepatria medzi chránených odberateľov v zmysle nariadenia č. 994/2010 – Povinnosť uskladňovania, ktorá musí byť splnená v rozsahu 80 % na území dotknutého členského štátu"

Vo veci C-226/16,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Conseil d'État (Štátna rada, Francúzsko) z 15. apríla 2016 a doručený Súdnemu dvoru 22. apríla 2016, ktorý súvisí s konaním:

Eni SpA,

Eni Gas & Power France SA,

Union professionnelle des industries privées du gaz (Uprigaz)

proti

Premier ministre,

Ministre de l'Environnement, de l'Énergie et de la Mer,

za účasti:

Storengy,

Total Infrastructures Gaz France (TIGF),

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda piatej komory J. L. da Cruz Vilaça, sudcovia E. Levits, A. Borg Barthet (spravodajca), M. Berger a F. Biltgen,

generálny advokát: P. Mengozzi,

tajomník: V. Giacobbo-Peyronnel, referentka,

* Jazyk konania: francúzština.

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 16. marca 2017,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Eni SpA a Eni Gas & Power France SA, v zastúpení: C. Lefort, M. Dantin a A. Soloshchenkov, avocats,

– Union professionnelle des industries privées du gaz (Uprigaz), v zastúpení: N. Autet a G. Marson, avocats,

– Storengy a Total Infrastructures Gaz France (TIGF), v zastúpení: C. Le Bihan-Graf a L. Rosenblieh, avocates,

– francúzska vláda, v zastúpení: D. Colas, R. Coesme, S. Horrenberger a A. Daly, splnomocnení zástupcovia,

– poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, M. Rzotkiewicz a K. Rudzińska, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: M. Patakia a O. Beynet, splnomocnené zástupkyne,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 26. júla 2017,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 8 ods. 2 a 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 994/2010 z 20. októbra 2010 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávky plynu, ktorým sa zrušuje smernica Rady 2004/67/ES (Ú. v. EÚ L 295, 2010, s. 1).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťami Eni SpA a Eni Gas & Power France SA (ďalej len spoločne „Eni“), ako aj Union professionnelle des industries privées du gaz (Uprigaz) [Profesijné združenie súkromných plynárenských podnikov (Uprigaz)] na strane jednej a Premier ministre (predseda vlády, Francúzsko) a ministre de l'Environnement, de l'Énergie et de la Mer (Ministerstvo životného prostredia, energetiky a morí, Francúzsko) na strane druhej vo veci zákonnosti décret nº 2014-328 du 12 mars 2014 **modifiant le** décret **nº 2006-1034 du 21 août 2006** relatif à l'accès aux stockages souterrains de gaz naturel (dekrét č. 2014-328 z 12. marca 2014, ktorým sa mení dekrét č. 2006-1034 z 21. augusta 2006 o prístupe k podzemným zásobníkom zemného plynu) (JORF zo 14. marca 2014, s. 5283, ďalej len „dekrét č. 2014-328“).

Právny rámec

Právo Únie

3 Podľa odôvodnení 5, 9 a 10 nariadenia č. 994/2010:

„(5) Na základe súčasných opatrení týkajúcich sa bezpečnosti dodávky plynu, ktoré boli prijaté na úrovni Únie, však majú členské štáty v súčasnosti ešte stále veľký priestor na vlastné rozhodovanie o opatreniach, ktoré chcú prijať. Ak je ohrozená bezpečnosť dodávky členského štátu, existuje evidentné riziko, že opatrenia prijaté jednostranne týmto členským štátom môžu ohroziť riadne fungovanie vnútorného trhu s plynom a dodávku plynu odberateľom. Nedávne skúsenosti

ukázali, že takéto riziko naozaj existuje. Aby mohol vnútorný trh s plynom fungovať aj v prípade nedostatočnej dodávky, je potrebné zabezpečiť solidaritu a koordináciu v reakcii na krízy dodávky, či už ide o preventívne opatrenia, alebo o reakciu na konkrétne prerušenia dodávky.

…

(9) Vážne prerušenie dodávky plynu do Únie môže mať vplyv na všetky členské štáty, Úniu ako celok a zmluvné strany Zmluvy o založení Energetického spoločenstva podpísanej v Aténach 25. októbra 2005 [(Ú. v. EÚ L 198, 2006, s. 18)]. Môže tiež spôsobiť veľké hospodárske škody ekonomike v celej Únii. Prerušenie dodávky plynu môže mať rovnako tvrdý sociálny dosah, najmä na zraniteľné skupiny odberateľov.

(10) Niektorí odberatelia vrátane, okrem iného, domácností a odberateľov, ktorí poskytujú významné sociálne služby, ako sú činnosti v oblasti zdravotnej starostlivosti a starostlivosti o deti, vzdelávania a iné sociálne služby, ako aj služby potrebné na fungovanie členského štátu, sú osobitne zraniteľní a môžu si vyžadovať ochranu. Širšie vymedzenie týchto chránených odberateľov by nemalo byť v rozpore s európskymi mechanizmami solidarity.“

4 Článok 2 druhý odsek tohto nariadenia stanovuje:

„… uplatňujú [sa] tieto vymedzenia pojmov:

1. ‚chránení odberatelia‘ znamenajú všetkých zákazníkov, ktorí patria do kategórie domácností, pripojených k plynárenskej distribučnej sieti a v prípade, ak tak rozhodne príslušný členský štát, môžu okrem toho zahŕňať aj:
   a) malé a stredné podniky, pokiaľ sú pripojené k plynárenskej distribučnej sieti, a základné sociálne služby, pokiaľ sú pripojené k plynárenskej distribučnej alebo prepravnej sieti a pokiaľ všetci títo ostatní odberatelia nepredstavujú viac ako 20 % konečného použitia plynu, a/alebo
   b) zariadenia diaľkového vykurovania, pokiaľ zabezpečujú vykurovanie domácností a odberateľov uvedených v písmene a), za predpokladu, že tieto zariadenia nie sú schopné používať alternatívne palivá a sú pripojené k plynárenskej distribučnej alebo prepravnej sieti.

…“

5 Článok 3 ods. 6 uvedeného nariadenia stanovuje:

„Opatrenia na zaistenie bezpečnosti dodávky, ktoré sa nachádzajú v preventívnych akčných plánoch a v núdzových plánoch, musia byť presne definované, transparentné, proporčné, nediskriminačné a overiteľné, nesmú neprimerane deformovať hospodársku súťaž a narúšať efektívne fungovanie vnútorného trhu s plynom, ani nesmú ohrozovať bezpečnosť dodávky plynu iných členských štátov ani Únie ako celku.“

6 V zmysle článku 8 toho istého nariadenia, nazvaného „Štandardy dodávky“:

„1. Zodpovedný orgán od ním určených plynárenských podnikov vyžaduje, aby prijali opatrenia na zabezpečenie dodávky plynu chráneným odberateľom členského štátu v týchto prípadoch:

a) mimoriadne teploty počas sedemdňovej špičky, ktorá sa štatisticky vyskytuje raz za 20 rokov;

b) aspoň 30-dňové obdobie výnimočne vysokej spotreby plynu, ktoré sa štatisticky vyskytuje raz za 20 rokov, a

c) aspoň 30-dňové obdobie v prípade prerušenia samostatnej najväčšej plynárenskej infraštruktúry v bežných zimných podmienkach.

Zodpovedný orgán určí plynárenské podniky uvedené v prvom pododseku najneskôr do 3. júna 2012.

2. Každý zvýšený štandard dodávky, ktorý prekročí rámec aspoň 30-dňových období uvedených v odseku 1 písm. b) a c), alebo každá dodatočná povinnosť uložená z dôvodu bezpečnosti dodávky plynu vychádza z posúdenia rizika uvedeného v článku 9, sa premietne do preventívneho akčného plánu a:

a) je v súlade s článkom 3 ods. 6;

b) nenarúša neprimerane hospodársku súťaž ani nebráni fungovaniu vnútorného trhu s plynom;

c) nemá negatívny dosah na schopnosť akéhokoľvek iného členského štátu poskytovať dodávky chráneným odberateľom v súlade s týmto článkom v prípade stavu núdze na úrovni štátu, Únie alebo regiónu a

d) spĺňa kritériá vymedzené v článku 11 ods. 5 v prípade stavu núdze na úrovni Únie alebo regiónu.

V duchu solidarity zodpovedný orgán v preventívnom akčnom pláne a v núdzovom pláne určí, ako možno akýkoľvek zvýšený štandard dodávky alebo dodatočnú povinnosť plynárenských podnikov dočasne znížiť v prípade stavu núdze na úrovni Únie alebo regiónu.

3. Po skončení období vymedzených zodpovedným orgánom v súlade s odsekmi 1 a 2 alebo podľa prísnejších podmienok, ako sú podmienky vymedzené v odseku 1, sa zodpovedný orgán a plynárenské podniky snažia zachovať dodávky plynu čo najdlhšie, najmä dodávky pre chránených odberateľov.

4. Povinnosti plynárenských podnikov týkajúce sa plnenia štandardov dodávky uvedených v tomto článku nie sú diskriminačné a nezaťažujú príliš tieto podniky.

5. Plynárenské podniky môžu tieto povinnosti plniť podľa potreby na regionálnej úrovni alebo na úrovni Únie. Zodpovedný orgán nevyžaduje, aby boli štandardy ustanovené v tomto článku splnené len v rámci infraštruktúry, ktorá sa nachádza na jeho území.

6. Zodpovedný orgán zabezpečí, aby sa podmienky týkajúce sa dodávok chráneným odberateľom stanovili bez toho, aby tým bolo dotknuté riadne fungovanie vnútorného trhu s plynom a za cenu rešpektujúcu trhovú hodnotu dodávok.“

7 Článok 11 nariadenia č. 994/2010 týkajúci sa reakcií Únie a regiónov na stav núdze vo svojom odseku 5 stanovuje:

„Členské štáty, a najmä zodpovedné orgány, zabezpečia, aby:

a) neboli zavedené žiadne opatrenia, ktoré kedykoľvek neprimerane obmedzujú tok plynu v rámci vnútorného trhu, najmä tok plynu na postihnuté trhy;

b) neboli zavedené žiadne opatrenia, ktoré by mohli vážne ohroziť situáciu v oblasti dodávky plynu v inom členskom štáte, a

c) bol zachovaný cezhraničný prístup k infraštruktúre v súlade s [nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1775/2005 (Ú. v. EÚ L 211, 2009, s. 36)], pokiaľ je to technicky a bezpečnostne možné v súlade s núdzovým plánom.“

Francúzske právo

8 Uskladňovanie zemného plynu vo Francúzsku je upravené v ustanoveniach článkov L. 421-1 až L. 421-16 Code de l'énergie (Zákonník o energetike). Tieto ustanovenia upravujú prístup k zásobníkom zemného plynu v rámci povinností služieb vo verejnom záujme, ktoré prináležia dodávateľom v oblasti zabezpečovania nepretržitej dodávky zemného plynu, a to aj v prípadoch stavu núdze.

9 Podľa článku L. 421-3 tohto zákonníka:

„Zásoby zemného plynu v prvom rade umožňujú:

1. Riadne fungovanie a vyváženosť sietí pripojených k podzemným zásobníkom zemného plynu;

2. Priame alebo nepriame uspokojovanie potrieb odberateľov z radov domácností, ako aj potrieb ďalších odberateľov, ktorí zmluvne nevyjadrili súhlas s prerušiteľnou dodávkou alebo zabezpečujú úlohy vo všeobecnom záujme;

3. Plnenie ďalších povinností služby vo verejnom záujme stanovených v článku L. 121-32."

10 Článok L. 421-4 prvý odsek uvedeného zákonníka stanovuje:

„Každý dodávateľ musí k 31. októbru každého roka disponovať vo Francúzsku, priamo alebo nepriamo prostredníctvom splnomocneného zástupcu, dostatočnými zásobami zemného plynu s prihliadnutím na jeho ďalšie nástroje na moduláciu, aby si počas obdobia od 1. novembra do 31. marca mohol plniť svoje zmluvné povinnosti priameho alebo nepriameho zásobovania odberateľov uvedených v treťom pododseku článku L. 421-3…"

11 Podľa článku L. 421-7 Zákonníka o energetike dekrét na Conseil d'État (Štátna rada) stanovuje podmienky a podrobné pravidlá uplatňovania najmä článku L. 421-4 uvedeného dekrétu.

12 Décret n° 2006-1034 du 21 août 2006 relatif à l'accès aux stockages souterrains de gaz naturel (dekrét č. 2006/1034 z 21. augusta 2006 o prístupe k podzemným zásobníkom zemného plynu) (JORF z 23. augusta 2006, s. 12370, ďalej len „dekrét č. 2006-1034"), prijatý na základe článku L. 421-7 Zákonníka o energetike, spresňuje podmienky, ktorými je upravený prístup k zásobníkom zemného plynu. Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že tento dekrét jednak udeľuje každému dodávateľovi zemného plynu práva prístupu k uskladňovacím kapacitám, t. j. „uskladňovacie práva" stanovené podľa jeho portfólia odberateľov, aby mu v zimnom období bolo umožnené zásobovať týchto odberateľov, a jednak určuje povinnosti týchto dodávateľov, ktoré sa týkajú najmä disponovania minimálnymi zásobami na začiatku zimného obdobia.

13 Článkom 9 dekrétu č. 2014-328 bol zmenený dekrét č. 2006-1034, pričom z neho najmä vyplýva, že sa povinnosti uskladňovania plynu prináležiace dodávateľom vymedzia podľa „uskladňovacích práv" zodpovedajúcich nielen ročnej spotrebe ich odberateľov z kategórie domácností a odberateľov zabezpečujúcich úlohy vo všeobecnom záujme, ako sa stanovovalo v dekréte č. 2006-1034 v jeho pôvodnom znení, ale aj o spotrebe odberateľov pripojených k distribučnej sieti, ktorí zmluvne nevyjadrili súhlas s prerušiteľnou dodávkou. Dekrétom č. 2014-328 sa naopak znížila miera povinnosti uskladňovania z 85 % na 80 % uskladňovacích práv.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

14 Spoločnosť Eni svojou žalobou z 12. mája 2014 a spoločnosť Uprigaz žalobou zo 14. mája 2014, ktoré tieto spoločnosti podali na Conseil d'État (Štátna rada), sa domáhajú zrušenia dekrétu č. 2014-328 z dôvodu prekročenia právomoci.

15 Eni a Uprigaz vo svojich žalobách okrem iného tvrdia, že tento dekrét porušuje ustanovenia nariadenia č. 994/2010. Po prvé uvádzajú, že tento dekrét neoprávnene rozširuje vymedzenie pojmu „chránení odberatelia" uvedeného v článku 2 druhom odseku bode 1 tohto nariadenia. Po druhé podľa nich ukladá dodávateľom zemného plynu povinnosť disponovať vo Francúzsku uskladňovacími kapacitami v rozpore s článkom 8 ods. 5 uvedeného nariadenia.

16 Vnútroštátny súd v tejto súvislosti v prvom rade uvádza, že dekrét č. 2014-328 zahŕňa do vnútroštátnej definície „chránených odberateľov" aj odberateľov mimo domácností pripojených k distribučnej sieti, ktorí zmluvne nevyjadrili súhlas s prerušiteľnou dodávkou a ktorými nemusia byť nevyhnutne „malé a stredné podniky" v zmysle článku 2 druhého odseku bodu 1 písm. a) nariadenia č. 994/2010. Takto uplatnená definícia „chránených odberateľov" v tomto dekréte prekračuje teda rámec definície uvedenej v tomto nariadení. Francúzske orgány však tvrdia, že týmito ďalšími odberateľmi sú menšie závody, ktoré aj keď patria k veľkým podnikom, majú veľa rovnakých základných vlastností ako malé a stredné podniky. Tieto orgány navyše uvádzajú, že takáto rozšírená definícia sa vzťahuje na dodatočné povinnosti uložené z dôvodov bezpečnosti dodávky plynu, ktoré môžu uložiť členské štáty podľa článku 8 ods. 2 uvedeného nariadenia.

17 Za týchto okolností zákonnosť dekrétu č. 2014-328 závisí od toho, či sa má ustanovenie článku 8 ods. 2 vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby členský štát ukladal dodávateľom zemného plynu dodatočné povinnosti vyplývajúce z toho, že sa medzi chránených odberateľov, ktorých spotreba pomáha definovať okruh povinností uskladňovania s cieľom zaistiť nepretržitú dodávku, zahŕňajú odberatelia, ktorí nie sú uvedení v článku 2 druhom odseku bode 1 písm. a) nariadenia č. 994/2010.

18 V druhom rade vnútroštátny súd uvádza, že na účely zabezpečenia nepretržitých dodávok plynu odberateľom článok L. 421-4 Zákonníka o energetike ukladá dodávateľom povinnosť disponovať vo Francúzsku dostatočnými zásobami zemného plynu pri zohľadnení ďalších nástrojov modulácie, ktorými títo dodávatelia disponujú, a že dekrét č. 2014-328 vyžaduje, aby sa 80 % uskladňovacích práv nachádzalo na štátnom území, pričom však stanovuje, že minister zodpovedný za energetiku zohľadní pri posudzovaní toho, či sú uskladňovacie kapacity dodávateľa dostatočné na zaistenie splnenia jeho povinnosti uskladňovania, ďalšie nástroje modulácie, ktorými tento dodávateľ disponuje. Zákonnosť dekrétu č. 2014-328 závisí teda od toho, či článok 8 ods. 5 nariadenia č. 994/2010 bráni tomu, aby členský štát uložil dodávateľom zemného plynu takéto povinnosti.

19 Za týchto podmienok Conseil d'État (Štátna rada) rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa [článok 8 ods. 2 nariadenia č. 994/2010] vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby členský štát ukladal dodávateľom zemného plynu dodatočné povinnosti vyplývajúce z toho, že sa medzi ‚chránených odberateľov', ktorých spotreba pomáha definovať okruh povinností uskladňovania s cieľom zaistiť nepretržitú dodávku, zahŕňajú odberatelia, ktorí nie sú uvedení [v článku 2 druhom odseku] tohto istého nariadenia?

2. Má sa [článok 8 ods. 5 nariadenia č. 994/2010] vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby členský štát ukladal dodávateľom zemného plynu povinnosti týkajúce sa objemov uskladneného plynu a s tým súvisiace miery čerpania, ako aj disponovania uskladňovacími kapacitami nadobudnutými z titulu práv, ktoré zodpovedajú povinnosti disponovať zásobami na území tohto členského štátu, pričom tento členský štát stanovuje, že minister pri svojom posúdení uskladňovacích kapacít dodávateľa zohľadňuje ďalšie nástroje modulácie, ktorými tento dodávateľ disponuje?"

O prejudiciálnych otázkach

Úvodné pripomienky

20 Treba pripomenúť, že Súdny dvor už mal príležitosť rozhodnúť o rozhodovacom priestore priznanom členským štátom v oblasti bezpečnosti dodávok zemného plynu, a to v kontexte smernice Rady 2004/67/ES z 26. apríla 2004 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávok zemného plynu (Ú. v. EÚ L 127, 2004, s. 92; Mim. vyd. 12/003, s. 19), ktorou sa po prvýkrát vytvoril právny rámec na úrovni Únie na zaistenie bezpečnosti dodávok plynu, a ktorá predchádzala nariadeniu č. 994/2010.

21 Súdny dvor vtedy rozhodol, že táto smernica stanovovala len rámec, v rámci ktorého prináležalo členským štátom vymedziť všeobecné politiky v oblasti bezpečnosti dodávok, a že ako vyplývalo z odôvodnenia 3 tejto smernice, predstavovala iba minimálny spoločný prístup v oblasti bezpečnosti dodávky zemného plynu. Súdny dvor tiež rozhodol, že uvedená smernica ponechávala členským štátom široký rozhodovací priestor, pokiaľ ide o prostriedky na dosiahnutie cieľov, ktoré sledovala (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. júla 2008, Komisia/Španielsko, C-207/07, neuverejnený, EU:C:2008:428, body 43 a 44).

22 Zatiaľ čo smernicou 2004/67 sa priznával široký rozhodovací priestor pre členské štáty, pokiaľ ide o výber opatrení na zabezpečenie bezpečnosti dodávok plynu, z odôvodnenia 5 nariadenia č. 994/2010 jasne vyplýva, že toto nariadenie bolo prijaté s cieľom presnejšie vymedziť tento priestor a tým zabrániť tomu, aby opatrenia, ktoré jednostranne stanovil niektorý členský štát, potenciálne narúšali riadne fungovanie vnútorného trhu s plynom a dodávky plynu v ostatných členských štátoch.

O prvej otázke

23 Vnútroštátny súd sa svojou prvou otázkou v podstate pýta, či sa článok 8 ods. 2 nariadenia č. 994/2010 má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, akou je právna úprava vo veci samej, ktorá ukladá dodávateľom zemného plynu povinnosť skladovať plyn, pričom rozsah tejto povinnosti zahŕňa odberateľov, ktorí nepatria medzi chránených odberateľov uvedených v článku 2 druhom odseku bode 1 tohto nariadenia.

24 Treba pripomenúť, že ako vyplýva z článku 8 ods. 1 nariadenia č. 994/2010, toto nariadenie ukladá členským štátom povinnosť, aby v situáciách uvedených v tomto ustanovení zabezpečili dodávky plynu určitým odberateľom, nazývaným „chránení odberatelia“.

25 V tejto súvislosti z článku 2 druhého odseku bodu 1 nariadenia č. 994/2010 vyplýva, že pojem „chránení odberatelia“, ktorý je v ňom uvedený, sa týka jednak kategórie „zákazníkov, ktorí patria do kategórie domácností, pripojených k plynárenskej distribučnej sieti“, a jednak, ak o tom členský štát rozhodne, môže sa vzťahovať na zvyšné dve kategórie definované v článku 2 druhom odseku bode 1 písm. a) alebo b) tohto nariadenia.

26 Pokiaľ ide konkrétne o kategóriu uvedenú v článku 2 druhom odseku bode 1 písm. a) nariadenia č. 994/2010, toto ustanovenie stanovuje, že členské štáty môžu považovať za chránených odberateľov „malé a stredné podniky, pokiaľ sú pripojené k plynárenskej distribučnej sieti, a základné sociálne služby, pokiaľ sú pripojené k plynárenskej distribučnej alebo prepravnej sieti a pokiaľ všetci títo ostatní odberatelia nepredstavujú viac ako 20 % konečného použitia plynu“.

27 V prejednávanej veci francúzska vláda tvrdí, že dekrét č. 2014-328, ktorý medzi chránených odberateľov v zmysle vnútroštátneho práva zahŕňa nielen domácnosti, ale aj odberateľov mimo domácností pripojených k distribučnej sieti, ktorí zmluvne vyjadrili súhlas s prerušiteľnou dodávkou, neprekračuje rámec definície „chránených odberateľov“ upravenej v článku 2 druhom odseku bode 1 písm. a)

nariadenia č. 994/2010. Táto kategória odberateľov totiž údajne zahŕňa menšie subjekty, ako sú malé podniky, malé pobočky veľkých podnikov, drobné maloobchodné firmy patriace do integrovaných sietí a malé priemyselné závody patriace k väčšiemu podniku, pričom väčšie subjekty nebývajú pripojené k distribučnej sieti, ale priamo k prepravnej sieti.

28 V tejto súvislosti francúzska vláda tvrdí, že odkaz na „malé a stredné podniky“ uvedený v článku 2 druhom odseku bode 1 písm. a) nariadenia č. 994/2010 treba chápať tak, že sa neobmedzuje len na subjekty, ktoré majú právne postavenie malých a stredných podnikov, ale vzhľadom na ciele tohto nariadenia zahŕňa tiež subjekty, ktoré v skutočnosti predstavujú samostatné jednotky, ktoré odoberajú rovnaký objem plynu ako hociktorý malý a stredný podnik.

29 S takýmto výkladom pojmu „chránení odberatelia“ v zmysle tohto ustanovenia však nemožno súhlasiť.

30 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že všetci odberatelia, ktorí zmluvne nevyjadrili súhlas s prerušiteľnou dodávkou, nepatria do kategórií uvedených v článku 2 druhom odseku bode 1 písm. a) nariadenia č. 994/2010. Predovšetkým je nesporné, že drobné maloobchodné firmy patriace do integrovaných sietí a malé priemyselné závody patriace k väčšiemu podniku nie sú „malé alebo stredné podniky“ v bežnom zmysle tohto pojmu, ako to navyše uznala francúzska vláda.

31 Okolnosť, že spotreba plynu takýchto subjektov môže byť prípadne podobná tej, akú má malý alebo stredný podnik, je v tomto ohľade irelevantná. Ako totiž vyplýva z odôvodnení 9 a 10 nariadenia č. 994/2010, vymedzenie „chránených odberateľov“ uvedené v článku 2 druhom odseku bode 1 písm. a) uvedeného nariadenia sa nezakladá ani tak na objeme spotreby plynu týmito odberateľmi, ako na osobitnej ochrane, ktorú potrebujú v prípade prerušenia dodávok plynu vzhľadom na ich zraniteľnosť.

32 Na rozdiel od tvrdenia tejto vlády nemajú uvedené subjekty a malé alebo stredné podniky rovnakú potrebu ochrany pred možnými prerušeniami dodávok plynu. Ako totiž uviedol generálny advokát v bode 59 svojich návrhov, príslušnosť ku konkrétnemu podniku, k skupine podnikov alebo veľkej sieti podnikov umožňuje týmto subjektom disponovať hospodárskymi zdrojmi a technickými prostriedkami, ktoré malé a stredné podniky väčšinou nemajú a ktoré môžu týmto subjektom umožniť reagovať na takéto prerušenie.

33 Treba preto preskúmať, či členský štát môže na základe článku 8 ods. 2 nariadenia č. 994/2010 uložiť dodávateľom zemného plynu opatrenia na zabezpečenie dodávky plynu okruhu odberateľov, ktorý je širší ako okruh chránených odberateľov uvedených v článku 2 druhom odseku bode 1 písm. a) tohto nariadenia.

34 V tejto súvislosti z článku 8 ods. 2 nariadenia č. 994/2010 vyplýva, že členské štáty môžu prijať dva druhy opatrení idúcich nad rámec tých, ktoré tieto štáty musia uložiť nimi určeným plynárenským podnikom v súlade s článkom 8 ods. 1 tohto nariadenia, pričom takéto opatrenia sa obmedzujú, ako bolo pripomenuté v bode 24 tohto rozsudku, na chránených odberateľov.

35 Na jednej strane členské štáty môžu stanoviť „zvýšený štandard dodávky“, t. j. ako vyplýva z ustanovení článku 8 ods. 2 uvedeného nariadenia, opatrenia v dĺžke prekračujúcej obdobie 30 dní uvedené v článku 8 ods. 1 písm. b) a c) tohto istého nariadenia. Táto možnosť sa teda netýka rozšírenia osobnej pôsobnosti týchto opatrení, ale predĺženia obdobia ich uplatňovania.

36 Na druhej strane tieto členské štáty môžu uložiť plynárenským podnikom „dodatočné povinnosti“ z dôvodu bezpečnosti dodávok plynu. V tejto súvislosti použitie pojmu „dodatočné“ zdôrazňuje, že ide o ďalšie povinnosti, ktoré majú inú povahu než opatrenia uvedené v článku 8 ods. 1 nariadenia č. 994/2010, pričom na toto ustanovenie navyše ani neodkazuje článok 8 ods. 2 tohto nariadenia, čo sa týka týchto povinností.

37 Ako uviedol generálny advokát v bode 67 svojich návrhov, zo znenia článku 8 ods. 2 nariadenia č. 994/2010 vyplýva, že členský štát môže v zásade uložiť plynárenským podnikom dodatočnú povinnosť, ktorej pôsobnosť zahŕňa odberateľov neuvedených v zozname chránených odberateľov stanovenom v článku 2 druhom odseku bode 1 tohto nariadenia.

38 Zo samotného znenia tohto ustanovenia však vyplýva, že možnosť členského štátu uložiť plynárenským podnikom takú dodatočnú povinnosť je podmienená splnením prísnych podmienok, ktoré stanovuje.

39 V prejednávanej veci prináleží vnútroštátnemu súdu určiť, či dekrétom č. 2014-328 uložená dodatočná povinnosť pre dodávateľov plynu týkajúca sa skladovania plynu, ktorej pôsobnosť zahŕňa všetkých odberateľov pripojených k distribučnej sieti, ktorí zmluvne nevyjadrili súhlas s prerušiteľnou dodávkou a ktorými nemusia byť nevyhnutne chránení odberatelia uvedení v článku 2 druhom odseku bode 1 písm. a) nariadenia č. 994/2010, spĺňa podmienky stanovené v článku 8 ods. 2 tohto nariadenia.

40 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na prvú prejudiciálnu otázku odpovedať tak, že článok 8 ods. 2 nariadenia č. 994/2010 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, akou je právna úprava vo veci samej, ktorá ukladá dodávateľom zemného plynu povinnosť skladovať plyn, pričom rozsah tejto povinnosti zahŕňa odberateľov, ktorí nepatria medzi chránených odberateľov uvedených v článku 2 druhom odseku bode 1 tohto nariadenia, pokiaľ sú podmienky stanovené v prvom z týchto ustanovení dodržané, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

O druhej otázke

41 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 8 ods. 5 nariadenia č. 994/2010 má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá ukladá dodávateľom zemného plynu povinnosť disponovať na území tohto štátu zásobami plynu s cieľom zaistiť bezpečnosť dodávky pre prípad krízy a súčasne stanovuje, že zodpovedný orgán pri posudzovaní skladovacích kapacít dodávateľa zohľadní ďalšie „nástroje modulácie“, ktorými tento dodávateľ disponuje.

42 V tejto súvislosti treba uviesť, že článok 8 ods. 5 prvá veta nariadenia č. 994/2010 stanovuje, že plynárenské podniky si môžu plniť povinnosti, ktoré im boli uložené na účely dodržania štandardov dodávky stanovených v článku 8 tohto nariadenia podľa potreby na regionálnej úrovni alebo na úrovni Únie.

43 Navyše v súlade s článkom 8 ods. 5 druhou vetou tohto nariadenia zodpovedný orgán nemá vyžadovať, aby boli štandardy stanovené v tomto článku splnené len v rámci infraštruktúry, ktorá sa nachádza na jeho území.

44 V prejednávanej veci článok 9 dekrétu č. 2014-328 v spojení s článkom L. 421-4 Zákonníka o energetike ukladá dodávateľom plynu povinnosť každoročne do 31. októbra disponovať na území Francúzska zásobami plynu zodpovedajúcimi najmenej 80 % uskladňovacích práv, ktoré sú spojené s odberateľmi zahrnutými do okruhu tejto povinnosti, pričom stanovuje, že zodpovedný minister musí zohľadniť aj ďalšie nástroje modulácie, ktorými dodávateľ disponuje, aby overil, či si tento dodávateľ plní svoje povinnosti.

45 Takáto právna úprava je v rozsahu, v akom ukladá dodávateľom povinnosť disponovať nevyhnutne a výlučne vo Francúzsku zásobami zemného plynu, ktoré sú dostatočné na splnenie ich záväzkov na zaistenie bezpečnosti dodávok pre prípad krízy, nezlučiteľná s článkom 8 ods. 5 druhou vetou nariadenia č. 994/2010, ktorý – ako bolo pripomenuté – zakazuje príslušnému orgánu dotknutého členského štátu vyžadovať, aby boli štandardy stanovené v článku 8 tohto nariadenia splnené len v rámci infraštruktúry, ktorá sa nachádza na jeho území.

46 Hoci platí, že francúzska právna úprava umožňuje príslušnému ministrovi zohľadniť „ďalšie nástroje modulácie“ dotknutého dodávateľa plynu, vnútroštátny súd neposkytol dostatočné informácie umožňujúce pochopiť povahu a praktický rozsah posúdenia, ktoré musí v tejto súvislosti vykonať príslušný orgán.

47 V tejto súvislosti prináleží uvedenému súdu podať výklad vnútroštátneho práva a overiť, či možnosť príslušného orgánu „zohľadniť ďalšie nástroje modulácie“ dotknutých dodávateľov, vyplývajúca z vnútroštátnej právnej úpravy, zabezpečuje týmto dodávateľom skutočnú možnosť plniť si svoje povinnosti na regionálnej úrovni alebo na úrovni Únie.

48 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na druhú prejudiciálnu otázku odpovedať tak, že článok 8 ods. 5 nariadenia č. 994/2010 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá ukladá dodávateľom zemného plynu povinnosť disponovať zásobami plynu s cieľom zaistiť bezpečnosť dodávky v prípade krízy nevyhnutne a výlučne prostredníctvom infraštruktúry, ktorá sa nachádza na štátnom území. V prejednávanej veci prislúcha vnútroštátnemu súdu overiť, či možnosť príslušného orgánu zohľadniť ďalšie „nástroje modulácie“, ktorými disponujú dotknutí dodávatelia, vyplývajúca z vnútroštátnej právnej úpravy, zabezpečuje týmto dodávateľom skutočnú možnosť plniť si svoje povinnosti na regionálnej úrovni alebo na úrovni Únie.

O trovách

49 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

1. **Článok 8 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 994/2010 z 20. októbra 2010 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávky plynu, ktorým sa zrušuje smernica Rady 2004/67/ES, sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, akou je právna úprava vo veci samej, ktorá ukladá dodávateľom zemného plynu povinnosť skladovať plyn, pričom rozsah tejto povinnosti zahŕňa odberateľov, ktorí nepatria medzi chránených odberateľov uvedených v článku 2 druhom odseku bode 1 tohto nariadenia, pokiaľ sú podmienky stanovené v prvom z týchto ustanovení dodržané, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.**

2. **Článok 8 ods. 5 nariadenia č. 994/2010 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá ukladá dodávateľom zemného plynu povinnosť disponovať zásobami plynu s cieľom zaistiť bezpečnosť dodávky v prípade krízy nevyhnutne a výlučne prostredníctvom infraštruktúry, ktorá sa nachádza na štátnom území. V prejednávanej veci však prislúcha vnútroštátnemu súdu overiť, či možnosť príslušného orgánu zohľadniť ďalšie „nástroje modulácie“, ktorými disponujú dotknutí dodávatelia, vyplývajúca z vnútroštátnej právnej úpravy, zabezpečuje týmto dodávateľom skutočnú možnosť plniť si svoje povinnosti na regionálnej úrovni alebo na úrovni Európskej únie.**

Da Cruz Vilaça Levits Borg Barthet

Berger Biltgen

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 20. decembra 2017.

Tajomník
A. Calot Escobar

Predseda piatej komory
J. L. da Cruz Vilaça